



Pani
Martyna Nakonieczny
Radna Województwa Opolskiego

W odpowiedzi na interpelację z dnia 27 stycznia 2026 r. uprzejmie informuję, że z godnie z obowiązującym porządkiem prawnym oraz podziałem kompetencji w zakresie gospodarowania wodami, zadania związane z przeciwdziałaniem skutkom suszy oraz zapewnieniem bezpieczeństwa wodnego realizowane są przez właściwe organy administracji rządowej. Kompetencje o charakterze strategicznym, planistycznym oraz inwestycyjnym w tym obszarze należą od 2018 roku do administracji rządowej, tj. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, które opracowało *Plan przeciwdziałania skutkom suszy 2021-2027, będący dokumentem strategicznym dla terenu RP*. Jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania wspierające gospodarkę wodną o charakterze lokalnym, zgodnie z zakresem swoich ustawowych obowiązków.

Realizując zadania określone w ustawie o samorządzie województwa, Zarząd Województwa Opolskiego uwzględnia cele związane z adaptacją klimatyczną, które zostały ujęte w *Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027*. Program ten uwzględnia współpracę z administracją rządową w kwestiach dotyczących gospodarowania wodami. Mając na uwadze jak istotne są kwestie dotyczące suszy oraz powodzi Województwo Opolskie współpracuje również z innymi jednostkami i instytucjami tj. gminami, powiatami, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, nadleśnictwami, mediami czy uczelniami.

Jednym z najważniejszych działań podjętych przez ZWO to wynegocjowanie w ramach FEO obszarów, które umożliwiają zainteresowanym podmiotom realizację zadań w zakresie dotyczącym adaptacji klimatycznej.

Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz poprawa bezpieczeństwa wodnego regionu stanowią istotny element interwencji zaplanowanej w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027, w szczególności w ramach działań:

- 2.3 Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu,
- 2.4 Gospodarka wodno-ściekowa,
- 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej.

W każdym z ww. działań FEO 2021-2027 szczególny nacisk położono na interwencje związane z ochroną, retencją oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, zarówno w kontekście

adaptacji do zmian klimatu, jak i ochrony środowiska oraz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom regionu.

Główne działania strategiczne w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zostały zaprogramowane w ramach działania 2.3 *Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu* FEO 2021-2027. Obejmują one w szczególności:

- opracowanie i wdrażanie planów adaptacji miast do zmian klimatu,
- wsparcie retencjonowania wód, w tym małej retencji i retencji przydomowej, z zastosowaniem naturalnych i półnaturalnych ekosystemów oraz zielono-niebieskiej infrastruktury,
- rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach,
- niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej (zbiorniki suche, poldery, wały) w sytuacjach, gdy naturalne mechanizmy są niewystarczające,
- rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego oraz modernizację systemów monitoringu i alarmowania w sytuacjach nadzwyczajnych,
- wsparcie służb ratowniczych poprzez zakup specjalistycznego sprzętu do działań w sytuacjach nadzwyczajnych,
- rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym magazynowanie wody i systemy obserwacyjno-alarmowe,
- działania edukacyjne i informacyjne skierowane do mieszkańców regionu związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych.

W ramach tego działania podpisano dotychczas umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 72 510 792 PLN (wkład Unii Europejskiej). Umowy te dotyczyły doposażenia 39 jednostek ratowniczych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof. Jednocześnie informuję, że alokacja przewidziana na to działanie została wyczerpana i nie planuje się ogłaszania kolejnych naborów.

W działaniu 2.4 *Gospodarka wodno-ściekowa* celem interwencji jest zapewnienie dostępu do dobrej jakości wody oraz poprawa efektywności gospodarki wodnej poprzez:

- wsparcie oczyszczalni ścieków komunalnych i infrastruktury wodociągowej w aglomeracjach ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1998 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, oraz
- inwestycje w ograniczanie strat wody w sieciach wodociągowych i w infrastrukturę niezbędną do uzdatniania, magazynowania i dystrybuowania wody do spożycia (te działania są realizowane uzupełniająco do wsparcia oczyszczalni i infrastruktury wodociągowej).

W ramach tego działania zawarto umowę o dofinansowanie na kwotę 3 700 033 PLN (wkład Unii Europejskiej) na rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Starych Siołkowicach. Ponadto

przewidziano do podpisania jeszcze jedną umowę o wartości 10 392 402 PLN (wkład Unii Europejskiej). Po zakontraktowaniu wskazanych środków również w tym działaniu nie planuje się uruchamiania kolejnych naborów.

Natomiast w ramach działania 2.6 *Ochrona różnorodności biologicznej* możliwe jest m.in. wsparcie dotyczące rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury, ale jedynie w kontekście ochrony ekosystemów i bioróżnorodności, a nie bezpośrednio adaptacji do zmian klimatu. Podkreślić jednak należy, że interwencje realizowane w obu tych obszarach pośrednio przyczyniają się do wzmocnienia bezpieczeństwa wodnego regionu oraz zwiększenia odporności środowiska na skutki suszy. Beneficjenci tego zadania zrealizowali projekty zagospodarowania terenów zielonych w mieście Opolu oraz przeprowadzili działania edukacyjne na rzecz bioróżnorodności.

Kolejnym programem, w ramach którego, ZWO zaplanował możliwość pozyskania środków przez samorządy jest PROW 2014-2020. Program obejmuje działanie: *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa*, operacje typu 4.3.1 *Zarządzanie zasobami wodnymi*. Celem tego działania było poprawienie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich poprzez modernizację i utrzymanie infrastruktury melioracyjnej, zwiększenie retencji wody oraz racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi w gminach, co pośrednio ograniczało skutki suszy, chroniło gleby i poprawiało warunki prowadzenia produkcji rolnej. Zakres wsparcia obejmował:

- budowę lub przebudowę otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych lub roztopowych, wód gruntowych lub wód płynących o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m, albo
- budowę lub przebudowę takich zbiorników wraz z budową lub przebudową infrastruktury towarzyszącej niezbędnej do funkcjonowania tych zbiorników.

Zarząd Województwa Opolskiego ogłosił 3 nabory wniosków w latach 2023 i 2024. Podpisano 18 umów o dofinansowanie na kwotę 4,3 mln PLN, beneficjentami pomocy były gminy. Efektami zrealizowanych projektów w 7 gminach województwa opolskiego (16 miejscowości), jest budowa lub przebudowa 24 otwartych zbiorników retencyjnych oraz budowa i przebudowa infrastruktury towarzyszącej, niezbędnej do funkcjonowania otwartych zbiorników retencyjnych.

W ramach KPO zrealizowano inwestycję *B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich – Część inwestycji: Przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych*.

Wsparcie zostało udzielone na przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania). O wsparcie mogły ubiegać się gminy wiejskie lub miejsko-wiejskie. Zarząd Województwa Opolskiego ogłosił 2 nabory wniosków w 2025 roku. Podpisano 4 umowy o dofinansowanie na kwotę 3,1 mln PLN. Efektami zrealizowanych projektów w 3 gminach województwa opolskiego (7 miejscowości), jest 79,45 ha gruntów rolnych i leśnych korzystających z ulepszonej retencji wodnej.

Celem wykorzystania wszelkich możliwości odnośnie poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego JST w roku 2025 zatwierdzono również nowe *Zasady dofinansowania dla gmin i powiatów ze środków*

budżetu Województwa Opolskiego realizacji zadań określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych na rok 2026, które uwzględniają dofinansowanie budowy i renowacji zbiorników wodnych służących małej retencji na terenach rolniczych. Zasady te przewidują możliwość dofinansowania realizacji tych zadań kwotą do 100 000 zł dla jednego zadania, przy czym udział środków budżetu Województwa Opolskiego w kosztach kwalifikowalnych zadania nie może przekroczyć 80%. Złożony przez Gminę Świerczów wniosek jest pierwszym w ramach tych środków i zakłada on renowację zbiornika wodnego służącego małej retencji w obrębie Miodary.

Zarząd Województwa Opolskiego wspiera również jednostki samorządu terytorialnego w przedsięwzięciach związanych z poprawą bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz usuwania skutków kataklizmów. W latach 2024-2025 została udzielona pomoc finansowa na zadania własne w ramach dotacji gminom i powiatom województwa opolskiego:

- Gmina Biała: usuwanie skutków powodzi w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz zakupu tłucznia do zabezpieczenia gminnych nieruchomości i infrastruktury po powodzi w wysokości 120 000 zł;
- Gmina Brzeg: usuwanie skutków powodzi w zakresie remontów zalanych dróg gminnych w wysokości 400 000 zł;
- Gmina Głubczyce: usuwanie skutków powodzi w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie utrzymania rowów melioracyjnych i przepustów, dostarczania wody i urządzeń sanitarnych dla mieszkańców gminy oraz odprowadzania nieczystości ciekłych z obiektów gminnych w wysokości 500 000 zł;
- Gmina Głuchołazy: usuwanie skutków powodzi w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie (czyszczenie kanalizacji deszczowej po powodzi oraz czyszczenie dróg i terenów gminnych po powodzi), udrożnienie dróg gminnych (zapewnienie przejazdu dla mieszkańców) i remonty dróg oraz remont mieszkaniowego zasobu gminy po powodzi w wysokości 1 800 000 zł;
- Gmina Grodków: usuwanie skutków powodzi w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie, zapewnienia sprzętu specjalistycznego dla jednostek OSP z terenu gminy, utrzymywania rowów melioracyjnych oraz robót drogowych w pasach dróg gminnych w wysokości 800 000 zł;
- Gmina Pakosławice: usuwanie skutków powodzi w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminie, usuwania w gminnych obiektach skutków popowodziowych związanych z podniesieniem wód gruntowych oraz remontu infrastruktury drogowej w pasach dróg gminnych w wysokości 100 000 zł oraz realizacja robót związanych z przebudową i regulacją rowu melioracyjnego w obrębie Prusinowice w wysokości 200 000 zł;
- Gmina Walce: usuwanie skutków powodzi w zakresie zakupu sprzętu i materiałów niezbędnych do naprawy po powodzi infrastruktury gminnej oraz oczyszczania przydrożnych rowów położonych w pasach dróg gminnych w wysokości 100 000 zł;

- Powiat Prudnicki: usuwanie skutków powodzi w zakresie zakupu materiałów niezbędnych do naprawy powiatowej infrastruktury drogowej oraz oczyszczenia poboczy i odmulenia przydrożnych rowów położonych w pasach dróg powiatowych w wysokości 300 000 zł.

Zarząd Województwa Opolskiego włącza się również w różnego typu inicjatywy, np. w działania edukacyjne oraz informacyjne, podejmowane przez inne podmioty. Dla przykładu m. in. w porozumieniu z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspiera wydarzenia branżowe związane z ochroną środowiska, technologią oraz współpracą JST. W bieżącym roku Zarząd Województwa zaangażował się w organizację *I Konferencji Przedsiębiorstw Wodociągowo-Kanalizacyjnych Województwa Opolskiego*.

Dodatkowo chciałbym poinformować, że w związku z przyjęciem przez Komisję Europejską nowych celów strategicznych, wśród których istotne miejsce zajmują dostęp do wody oraz odporność wodna, w FEO 2021-2027 zaprogramowano nowy priorytet dedykowany wyłącznie zagadnieniom wodnym czyli Priorytet 15 *Fundusze Europejskie na rzecz ochrony i odbudowy ekosystemów i infrastruktury wodnej*. Obejmuje on zarówno kontynuację dotychczasowych działań, jak i uruchomienie nowego wsparcia zwiększającego odporność województwa opolskiego na skutki zmian klimatu, w szczególności w obszarze bezpiecznego dostępu do wody oraz zrównoważonego i zintegrowanego zarządzania jej zasobami. Projekt zmian FEO 2021–2027 obejmujący nowoutworzony Priorytet 15 został przekazany do Komisji Europejskiej 18 grudnia 2025 r. i został już roboczo uzgodniony z tą instytucją. Po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej możliwe będzie uruchomienie w regionie wsparcia ukierunkowanego m.in. na:

- ochronę i odbudowę ekosystemów wodnych oraz siedlisk związanych z wodą, w tym mokradeł, wraz z monitoringiem środowiskowym,
- rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury na obszarach miejskich i wiejskich,
- działania zwiększające retencję wód, w tym oparte na naturalnych mechanizmach ekosystemowych,
- ograniczanie zużycia wody poprzez wdrażanie rozwiązań umożliwiających jej obieg zamknięty i wtórne wykorzystanie,
- rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej, w tym ujęć wody, stacji uzdatniania, sieci dystrybucyjnych, systemów magazynowania oraz narzędzi cyfrowych wspierających zarządzanie gospodarką wodną i cyberbezpieczeństwo,
- wzmacnianie bezpieczeństwa dostaw wody, w tym poprzez tworzenie rezerwowych ujęć i alternatywnych źródeł wody, obejmujących m.in. mobilne stacje uzdatniania oraz infrastrukturę umożliwiającą przełączanie dostaw na źródła zastępcze dla obiektów kluczowych, takich jak szpitale i inne budynki użyteczności publicznej,
- inwestycje w infrastrukturę kanalizacyjną i oczyszczalnie ścieków, w tym również poza aglomeracjami oraz działania zwiększające ciągłość ich funkcjonowania w sytuacjach kryzysowych,

- podnoszenie świadomości mieszkańców województwa w zakresie znaczenia zrównoważonego gospodarowania wodą, oszczędzania zasobów wodnych oraz ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Planowana alokacja środków na realizację nowego Priorytetu 15 wynosi 16 905 709 EUR. Na obecnym etapie nie jest jeszcze znany harmonogram naborów ani szczegółowe warunki realizacji przedsięwzięć w ramach Priorytetu 15. Zostaną one określone po zakończeniu procesu zatwierdzania zmian Programu przez Komisję Europejską.

Z poważaniem

Członek Zarządu Województwa Opolskiego

Robert Węgrzyn

Sprawę prowadzi: Michał Andrejczuk